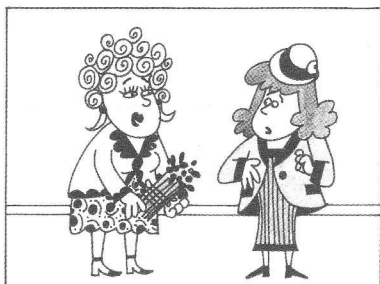

Kaip pradėti kalbą, pokalbį Kaip jį palaikyti ir užbaigti Kaip išskaičiuoti mintis

1 uždutis. Perskaitykite dialogus ir pažymėkite teisingus teiginius.

Jūratė Kielaitienė susitinka prie namų Izabelę Beranžę.

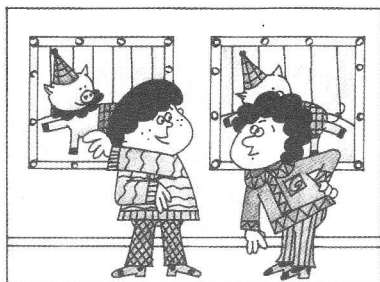
- Jūratė* Girdėjau, kad Mišelis ir ponas Filipas serga. Jeigu gerai supratau, jie abu peršalo. Aš noriu pasiūlyti vaistažolių. Mano vaikai jų pririnko vasarą už miesto, ten, kur nėra mašinų. Tokia žolių arbata – geriausias vaistas.
- Izabelė* Tikrai? Jūs norite pasakyti, kad tada nereikia nė vaistų?
- Jūratė* Tai, žinoma, priklauso nuo savijautos. Jeigu temperatūra nėra labai aukšta, tai galima pasveikti ir be kitokių vaistų.
- Izabelė* Labai ačiū. Aš jums paskambinsiu. Atsiprašau, bet dabar jau turiu eiti, labai skubu.

	taip	ne
1. Jūratė gerai žino, kuo serga kaimynai.	...	---
2. Jūratė mano, kad vaistažolės gerai gydo ligas.	...	---
3. Žolės yra pirktos vaistinėje.	...	---
4. Izabelė neturi laiko ilgai kalbėtis.	...	---

Kalbasi Mantas ir Mišelis.

- Mantas* Klausyk, Mišeli, aš skaičiau, kad į Vėlnių atvažiuoja žvėrynas. Kaip manai, ar būtų įdomu nueiti?
- Mišelis* Tikrai? Kada atvažiuoja?
- Mantas* Atrodo, kitą savaitę. Bet tai dar ne viskas. Vakaris ten bus žvėrių cirkas.
- Mišelis* Ką tu sakai! Nėra nieko įdomiau už dresuotus žvėris. Tu žinai, aš mačiau žvėrių cirką Prancūzijoje. Buvo fantastiška. Dresuoti liūtai, tigras, drambliai, šunys, katės, net kiaulės. Įsivaizduoji?
- Mantas* Tu nori pasakyti, kad galima mokytis kiaules? Juk jos – visai kvaili gyvūnai.
- Mišelis* Taip tik atrodo. Iš tiesų jos moka net šokti pagal muziką.
- Mantas* Oi, Mišeli, man jau reikia bėgti. Mama liepė greitai parnešti iš parduotuvės sviesto. Pakalbėsime vėliau.

	taip	ne
1. Berniukai domisi gyvūnais.	...	---
2. Mantas stebisi, kad dresuojamos kiaulės.	...	---
3. Kiaulės yra visai neprotingos.	...	---
4. Mantas skuba į cirką.	...	---

Filipas ir Izabelė Beranžė su kitų ambasadų darbuotojais dalyvauja ekskursijoje į Lietuvės pajūrį.

Organizatorius Ponios ir ponai, leiskite jums pristatyti kelionės organizatorius, o paskui pasiūlyti programą. Kelionės vadovas – universiteto dėstytojas, istorikas, Mykolas Daugėla. Jo padėjėjos: botanikė Danutė Miškinytė ir geografė Dovilė Varnaitė. Dabar – žodis ponui Mykolui.

Mykolas Gerbiami ekskursijos dalyviai, mes jums siūlome kelionę į Lietuvės pajūrį. Važiuosime ten, kur įdomiausia: į Pālangą, Klaĩpėdą ir Nìdą. Nuo Vĩlniaus iki Báltijos pervažiuosime visą Lietuvą. Jūs pamatysite ir Aukštaitijos lygumas, ir Žemaitijos aukštumas. Pirmiausia važiuosime į Pālangą, apžiūrėsime pajūrį, parką, Gintaro muziejų, kuris įkurtas grafo Tiškevičiaus rūmuose. Paskui aplankysime Klaĩpėdą, pereisime jos senamiesčiu, užsuksime į jūrų muziejų. O tada važiuosime į Nìdą. Ten jūs galėsite pamatyti Neringės žvejų kaimus prie Kuřšių márių, Nidos kopas, jų retus augalus. Pasistengsime kuo daugiau jums parodyti. Gal dabar jau turite kokių klausimų ar pageidavimų? Jei ne, ačiū už dėmesį ir prašom į autobusą.

Filipas Atsiprašau, o kada mes būsime Klaĩpėdoje?

Mykolas Vieną minutėlę, aš tuojau pažiūrėsiu. Taip... Apie antrą valandą. Ten yra užsakyti pietūs.

Filipas Hmm...

Mykolas Ar kas nors negerai?

Filipas Reikalas tas, kad mums reikėtų trečią valandą ten susitikti su vienu dailininku iš Prancūzijos.

Mykolas Manau, kad spėsite iki trijų.

	taip	ne
1. Ekskursantai supažindinami su kelionės vadovais.
2. Siūloma pažiūrėti nedidelę Lietuvės dalį.
3. Bus kelijama pirmiau į Nìdą, o po to į Pālangą.
4. Į Klaĩpėdą nuvažiuos po pietų.
5. Filipas nori pasimatyti su menininku.

KAIP PRADĖTI KALBĄ, POKALBĮ

Ponai ir ponios ... / Pone ... ponia ...

Gerbiami ...

Atsiprašau, ...

Ar žinote, kad ...

Girdėjau (skaičiau), kad ...

Jeigu aš gerai supratau, ...

Norėčiau pasakyti, ...

Ar tiesa, kad ...

Reikalas tas, kad ...

Klausyk, ...

KAIP PABAIGTI

Šiandien viskas.

Šiandien tiek.

Tai viskas, ką norėjau pasakyti.

Atsiprašau, jau turiu eiti.

Atsiprašau, aš skubu.

Jau turiu baigti.

Ačiū už dėmesį.

Buvo labai malonu.

KAIP PALAIKYTI POKALBĮ

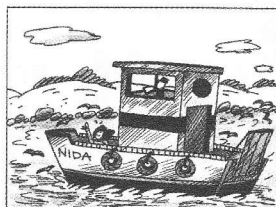
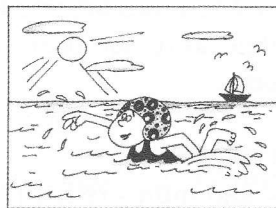
Tikrai?
Tu nori pasakyti, kad ...
Įsivaizduoji?
Taip, taip.
Taip manai?
Ką tu sakai?!
Na?
Ir kas iš to?

KAIP IŠSKAIČIUOTI MINTIS

Pirmiausia, po to ..., tada ...
Pirma ..., antra, ..., trečia ...
Pagaliau, ...
Galų gale ...
Galiausiai ...

2 užduotis. *Darbas poromis.* Jūs turite savaitę atostogų ir norite pakeliauti po Lietuvą. Pasitarkite su draugu ir sudarykite kelionės maršrutą. Ką jūs norėtumėte aplankyti?

3 užduotis. Apžiūrėkite paveiksliukus ir papasakokite, kaip keliavo Veronika, ką ji matė, ką veikė.

4 užduotis. Veronika po įdomios kelionės parašė laišką savo draugei. Sudėkite jį iš šių sumaišytų dalių. Dar kartą perskaitykite tekstą. Paveikslėlius, kurie iliustruoja pasakojimą, sužymėkite eilės tvarka.

A. Kelias dviračiais buvo labai malonus.

Aplinkui gražūs pušynai, pakelyje – romantiški žvejų kaimeliai, kurorto gyvenvietės, puikūs Kuršių mario vaizdai.

B. Tu įsivaizduoji, mes ten matėme stirnų, kiškių ir vieną šerną. Miškuose ir prie vandens buvo daug įvairių paukščių. Man jie visi buvo nematyti, išskyrus žuvėdras. Draugai sakė man jų pavadinimus, bet dabar aš atsimenu tik gandrą, genį, balandį ir žvirblį. Juk tu žinai, aš visai nepažįstu paukščių.

C. Sveika, miela Klodina.

D. Iš šios kelionės aš turiu nemažai nuotraukų ir skaidrių. Gailiuosi, kad nepasiėmiau vaizdo kameros. Bet galbūt mes galėsime pakartoti šį labai įdomų maršrutą, kai tu atvažiuosi į Lietuvą. Tai reikia pačiai pamatyti, neišmanoma aprašyti.

E. Aš ką tik grįžau iš labai įdomios kelionės ir noriu tau apie ją papasakoti.

G. Mūsų grupėje buvo viena studentė botanikė. Ji parodė keistų retų augalų, kurie auga tik smėlynuose, papasakojo apie kitus šių vietų augalus, gyvūnus.

F. Aš su savo draugais lietuviais keliavau po Kuššių nėriją. Tai toks siauras pusiasalis su unikalia gamta. Ten, kur jis arčiausia prieina prie Klaipėdos, yra tik pusės kilometro sąsiauris.

H. Tuokart baigiu. Laukiu tavo laiško. Sudie.

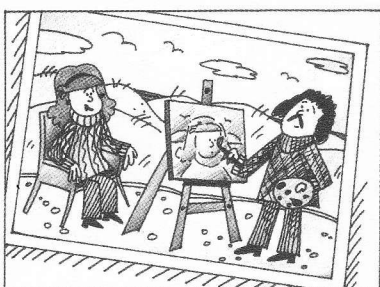
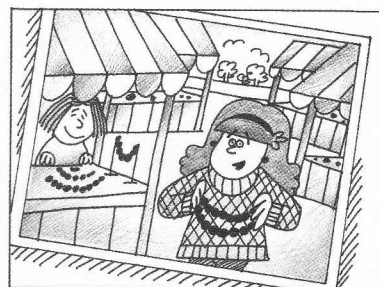
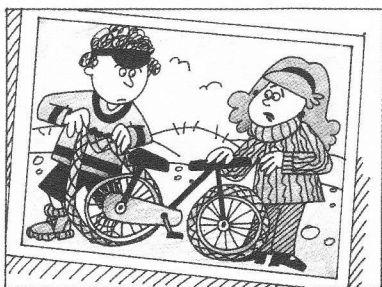
Tavo Veronika

I. Mes nuvažiavome iki Klaipėdos traukiniu, po to persikėlėme per Kuššių marias keltu, o toliau važiavome dviračiais.

J. Kadangi kurorto sezonas jau baigėsi, tai žmonių visur buvo labai nedaug. Ten, kur mes vaikščiojome, pajūryje, smėlio kopose, kurios buvo panašios į tikrą dykumą, buvome visai vieni – tik mūsų devynių turistų grupė.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

5 užduotis. Apžiūrėkite šias Veronikos nuotraukas ir papasakokite, ko dar neparašė Veronika laiške Klodinai.

GRAMATIKA

1. Veiksmažodis. Veiksmo pabaiga.

PA- ; IŠ- ; NU- ; SU-

PA- { daryti – PAdaryti
rašyti – PArašyti
baigti – PAbaigti
duoti – PAduoti
valgyti – PAvalgyti

IŠ- { auginti – IŠauginti
dygti – IŠdygti
balti – IŠbalti
rinkti – IŠrinkti
gerti – IŠgerti

SU- { laukti – SULaukti
galvoti – SUGalvoti
manyti – SUManyti
griauti – SUGriauti

NU- { prausti – NUprausti
pirkti – NUpirkti
tilti – NUtilti
rimti – NURimti

apsirengti nusirengti
apsivilkti nusivilkti
apsiauti nusiauti
užsidėti nusiimti

užsirišti atsirišti (batus), nusirišti (skara)
užsisėgti atsisėgti
užsimauti nusimauti

2. Veiksmažodis. Neveikiamoji rūšis.

veiksmo tąša

yra
buvo
bus

nešamas
rašomas
mylimas

neša + mas
rašo + mas
myli + mas

veiksmo pabaiga

yra
buvo
bus

parašytas
pastatytas
įkurtas

parašyti + tas
pastatyti + tas
įkurti + tas

Moteriškoji giminė **-ma, -ta**: rašoma, parašyta.

Tas namas (yra) statomas jau 5 metai.
Ją mylėjo vaikai. Ji buvo vaikų mylima.
Čia bus statoma nauja parduotuvė.

Pirmąją lietuvišką knygą
parašė M. Mažvydas.

Kunigaikštis Gediminas
Vilnių įkūrė 1323 metais.

Čia įkurs biblioteką.

Pirmoji lietuviška knyga
parašyta M. Mažvydo.

Vilnius buvo įkurtas
kunigaikščio Gedimino.

Čia bus įkurta biblioteka.

3. Jungtukai.

ar	Ko tu gersi? Kavos ar arbatos?
arba	Šiandien arba rytoj aš tau paskambinsiu.
ar ... , ar ...	Ar tu, ar brolis padės man?
arba ... , arba ...	Arba aš, arba brolis tikrai tau padėsime.
nei ... , nei ...	Nei aš, nei brolis šiuo metu tau negalime padėti.

4. Nuolaidos raiška.

nors ...	Važiuosime į ekskursiją, nors ir labai lytų.
kad ir ...	Kad ir šalta, vis tiek eisiu pasivaikščioti.

5. Vietos raiška.

A.

priesaga	iš ko padaroma	vieta pavadinimai
-uma	lygus, aukštas, žemas	lyguma, aukštuma, žemuma
-inė	kava, vaistai, pienas	kavinė, vaistinė, pieninė
-ykla	mokyti, valgyti, skaityti	mokykla, valgykla, skaitykla
-tuvė	virtti, parduoti	virtuvė, parduotuvė

B.

priešdėlis	iš ko padaroma	vieta pavadinimai
	mot. g.	vyr. g.
už-	siena, upė	užsienis, užupis
pa-	siena, upė	pasienis, paupys
	vyr. g.	mot. g.
	langas, stalas	palangė, pastalė

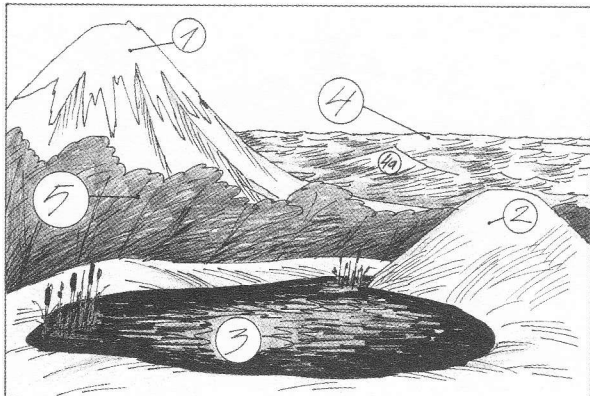
C.

... ten, kur ...	Ateik ten , kur buvai vakar. .
... iš ten, kur ...	Jis atvyko iš ten , kur visada šilta.
... ten, kur ...	Brolis išvažiavo poilsiauti ten , kur tu poilsiavai pernai.

ŽODYNAS

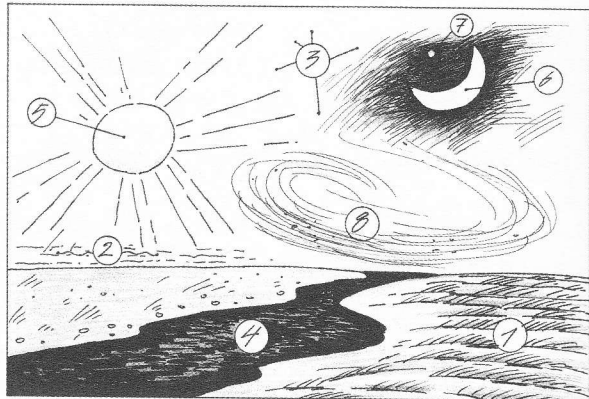
Peizažas

1. Kalnas.
2. Kalva.
3. Ežeras.
4. Jūra.
- 4.a. Banga
5. Miškas

Gamta

1. Žemė.
2. Oras.
3. Dangus.
4. Vanduo.
5. Saulė.
6. Mėnulis.
7. Žvaigždė.
8. Vėjas

Augalas

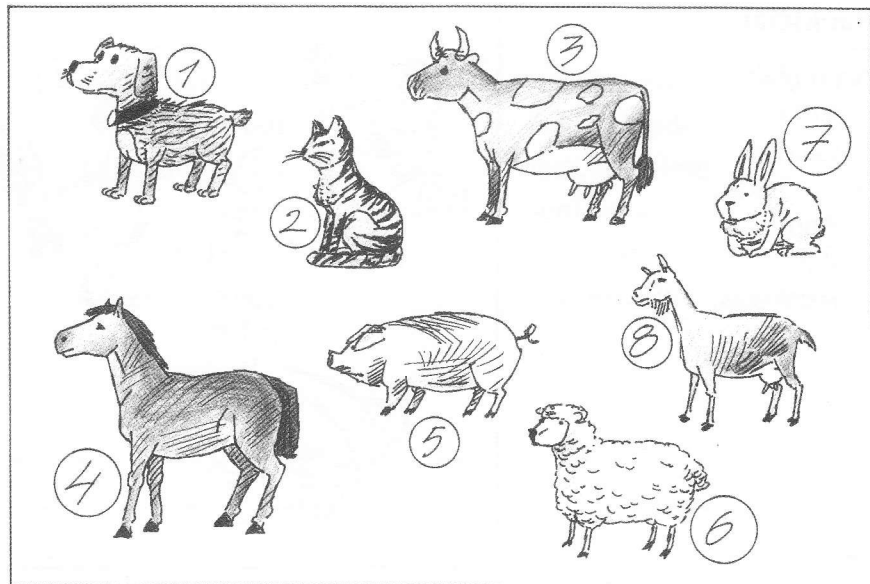
1. Šaknys.
2. Kotas.
3. Lapas.
4. Kamienas.
5. Šaka.
6. Gėlė:
 - a) rožė,
 - b) tulpė,
 - c) gvazdikas,
 - d) ramunė.
7. Medis:
 - a) eglė,
 - b) pušis,
 - c) beržas,
 - d) ąžuolas,
 - e) klevas,
 - f) kaštonas,
 - g) obelis,
 - h) kriaušė,
 - i) slyva,
 - j) vyšnia.
8. Krūmas.
9. Spygliys.
10. Žiedas.

Gyvūnai

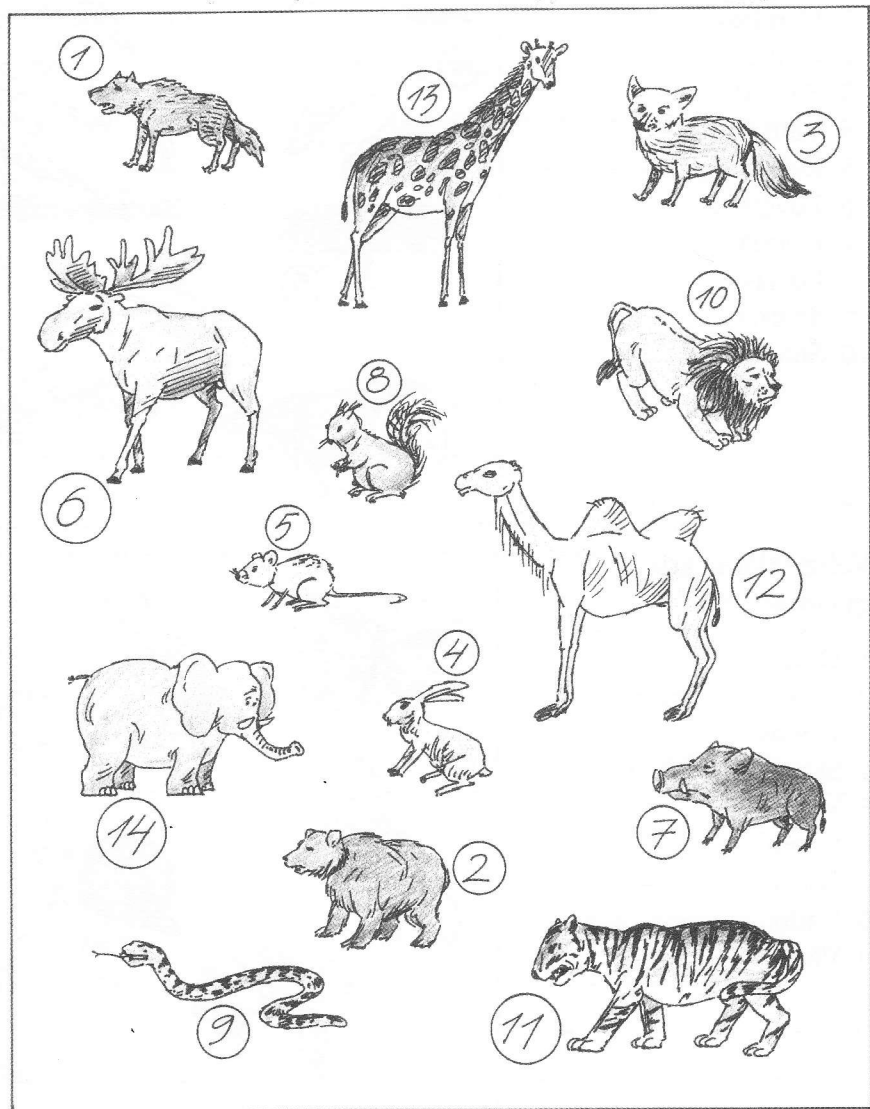
Naminiai:

1. Šuo.
2. Katė.
3. Karvė.
4. Arklys.
5. Kiaulė.
6. Avis.
7. Triušis.
8. Ožka

Laukiniai:

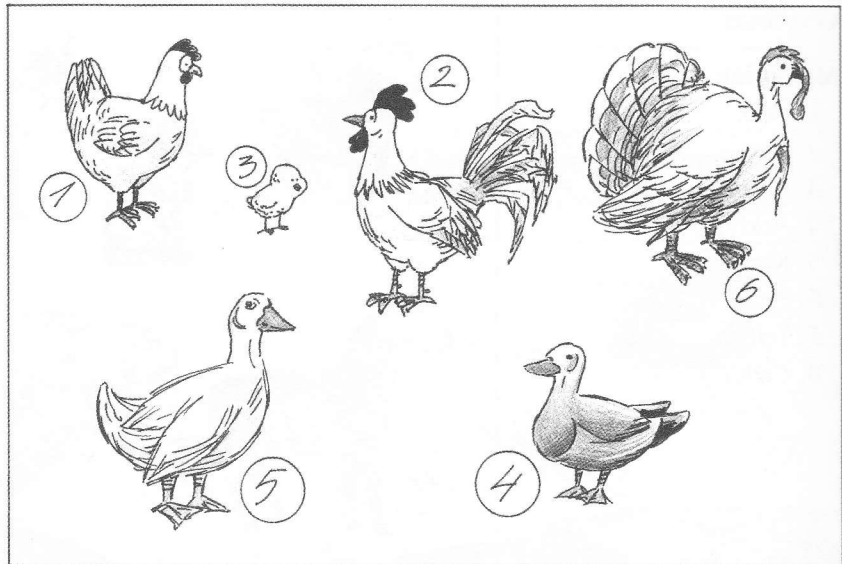
1. Vilkas.
2. Meška.
3. Lapė.
4. Kiškis.
5. Pelė.
6. Briedis.
7. Šernas.
8. Voverė.
9. Gyvatė.
10. Liūtas.
11. Tigras.
12. Kupranugaris.
13. Žirafa.
14. Dramblys.

Paukščiai

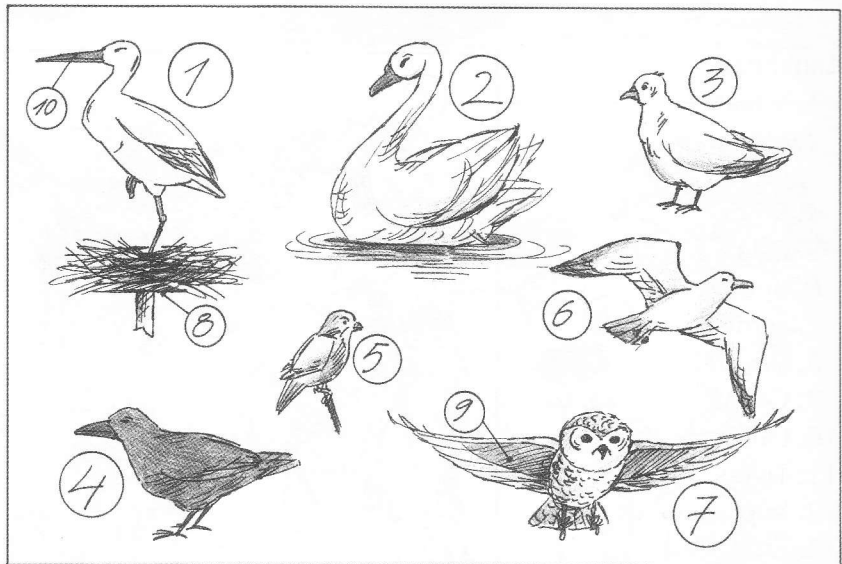
Naminiai:

1. Višta.
2. Gaidys.
3. Viščiukas.
4. Antis.
5. Žąsis.
6. Kalakutas.

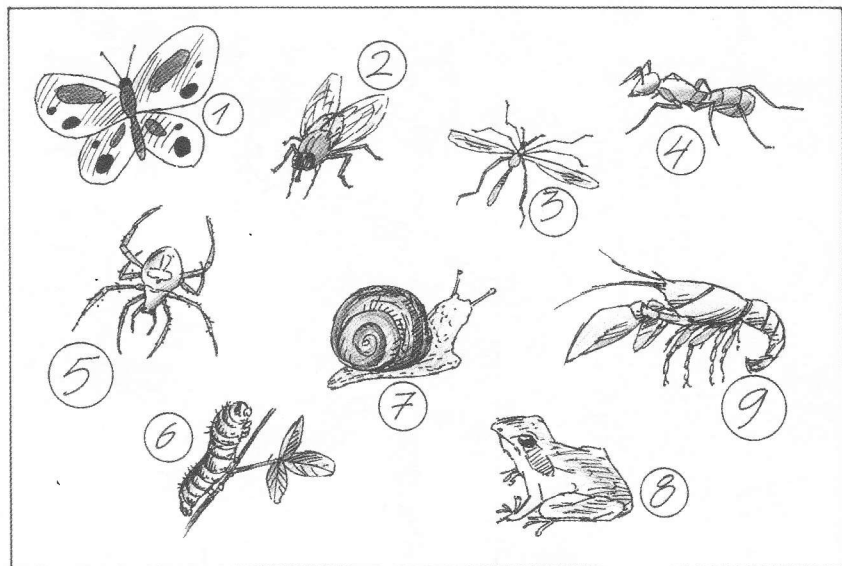
Laukiniai:

1. Gandras.
2. Gulbė.
3. Balandis.
4. Varna.
5. Žvirblis.
6. Žuvėdra.
7. Pelėda.
8. Lizdas.
9. Sparnas.
10. Snapas.

Vabzdžiai ir kiti gyvūnai

1. Drugelis.
2. Musė.
3. Uodas.
4. Skruzdėlė.
5. Voras.
6. Kirmėlė.
7. Sraigė.
8. Varlė.
9. Vėžys.

Veiksmazodžiai

auginti, augina, augino;	šviesti, šviečia, švietė	miaukti, miaukia, miaukė
augti, auga, augo;	pūsti, pučia, pūtė	ėsti, ėda, ėdė
(pa-)sodinti, sodina, sodino;	banguoti, banguoja, bangavo	lesti, lesa, lesė
(pa-)sėti, sėja, sėjo;	tekėti, teka, tekėjo (saulė, vanduo)	šerti, šeria šėrė
žydėti, žydi, žydėjo	leisti, leidžiasi, leidosi	duoti pieno
(nu-)vysti, vysta, vyto	loti, loja, lojo	čiulbėti, čiulba, čiulbėjo

6 užduotis. Baikite pokalbius.

- A. – Atsiprašau, ar

B. –
- A. – Aš manau, kad

B. – Sunku pasakyti. Gal

C. – Aš norėčiau įsiterpti. Man atrodo,
- A. – Jūs teisus, tikrai

B. – Aš taip nemanau,

C. – Problema ta, kad
- A. – O aš norėčiau išsiaiškinti, ar

B. – Taip, taip, be abejo,

C. – Bet ar žinote, kad

A. – Jeigu aš gerai supratau,
- A. – Atsiprašau, aš norėčiau pasakyti, kad

B. – Tikrai?

A. – Reikalas tas, kad, pirmiausia,, paskui,

B. – Ar Jūs norite pasakyti, kad

A. –

B. – Taip, žinoma.

A. – Tai ir viskas, ką norėjau pasakyti.
- A. – Klausyk, girdėjau

B. – Ir kas iš to?

A. – Pirma,, antra,, galų gale

B. – Tikrai?

A. –

B. – Na, taip, žinoma,

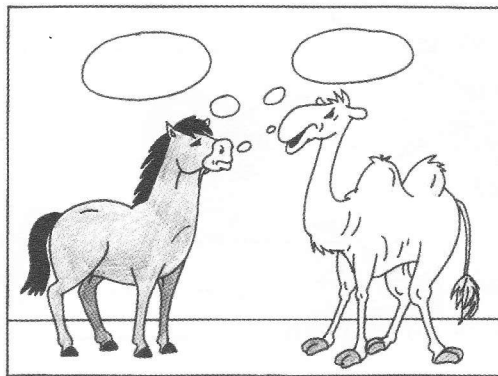
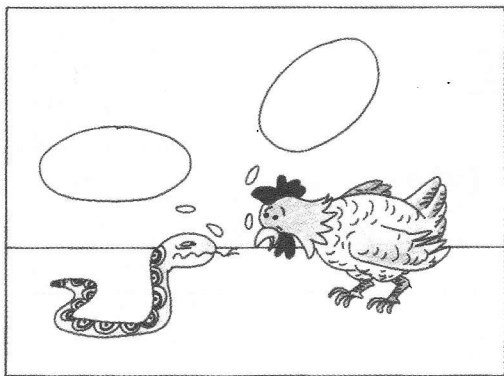
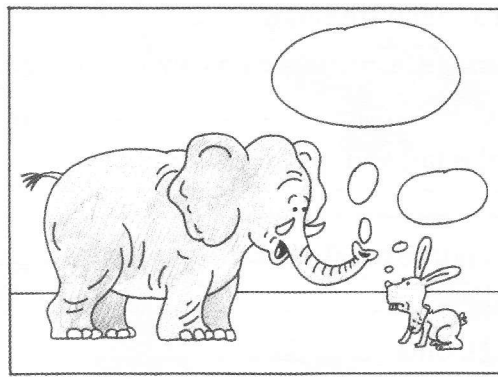
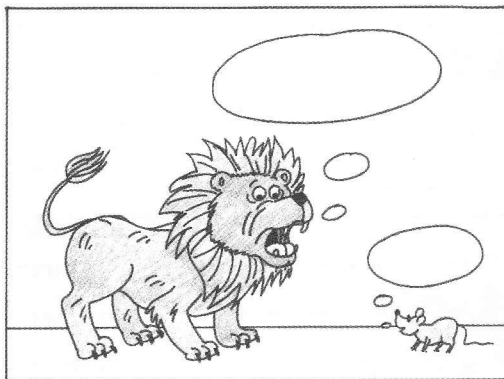
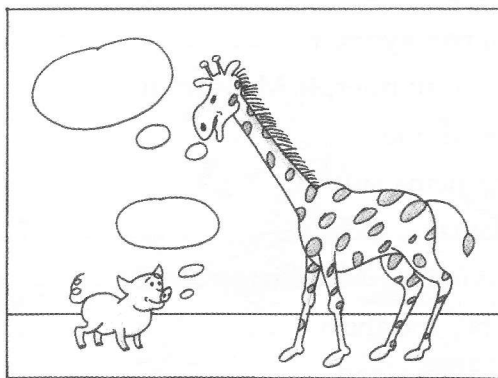
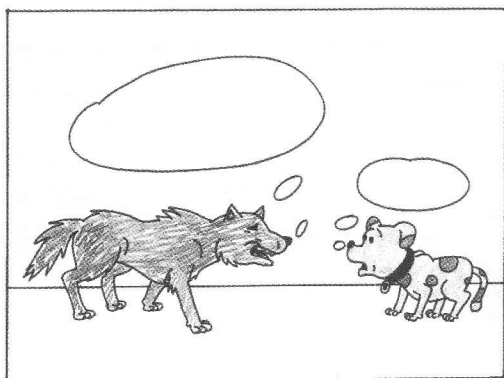
A. – Žinai, aš jau turiu eiti

7 užduotis. Raskite poras.

1. Ar tiesa, kad Lietuvojė yra vilkų?
2. Jeigu aš gerai supratau, knyga pasirodys birželio mėnesį.
3. Norėčiau išsiaiškinti, kas parašė šį laišką.
4. Atsiprašau, kad pertraukiu, bet norėčiau paklausti.
5. Reikalas tas, kad negalėsiu atvykti į susirinkimą.
6. Įsivaizduoji, brolis išvažiuoja dirbti į Ameriką.

- A. Aš tikrai nežinau, kas.
- B. Prašom. Kas jums neaišku?
- C. Niekio tokio, tik vėliau sužinokite, kas buvo kalbėta.
- D. Taip, bet nelabai daug.
- E. Ką tu sakai! Ar ilgam?
- F. Tikrai? O aš maniau, kad tik rudenį.

8 užduotis. Parašykite, ką kalba šie gyvūnai.

9 užduotis. Žurnale jūs perskaitėte straipsnelį apie gyvūnų globą.

Parašykite trumpą laišką į redakciją ir jame pasakykite savo nuomonę apie gyvūnų globą ir tokias draugijas.

GYVŪNŲ GLOBA

1990 m. balandžio 7 d. po penkiasdešimties metų pertraukos buvo atkurta Lietuvos gyvūnų globos draugija. Draugija yra priimta į Pasaulinę gyvūnų globos draugiją. Draugijos tikslas – siekti, kad ir Lietuvoje būtų elgiamasi su gyvūnais pagal pasaulyje galiojančias normas, kad žmonių žiaurumas būtų baudžiamas pagal įstatymą ir viešai smerkiamas visuomenės per spaudą, radiją ir televiziją.

Niekas šiandien nežino, kiek ir kokių gyvūnų Vilniaus miesto gyventojai laiko savo butuose, kiek benamių šunų ir kačių, šeiminių išmestų iš namų, slankioja kiemuose ir gatvėse. Žinome tik, kad jų daug. Jie gyvena tarp žmonių ir priklauso nuo jų.

Miela redakcija,

.....

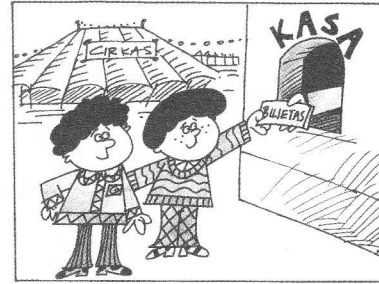
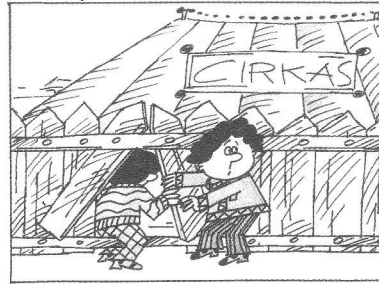
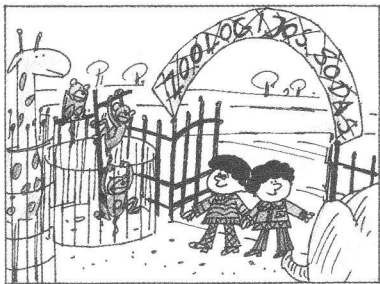
.....

.....

.....

10 užduotis. Jūs esate žvėryno ir kartu žvėrių cirko reklamos agentas. Dabar jūsų žvėrynas ir cirkas atvyksta į Vilnių. Paruoškite skelbimą, iš kurio galima būtų sužinoti visą informaciją.

11 užduotis. Paklauskite teksto ir pažymėkite, kurie paveikslėliai yra iš šio pasakojimo. Pagal paveikslėlius papasakokite, ką konkrečiau kiekvienoje situacijoje darė berniukai. Užpildykite lentelę.

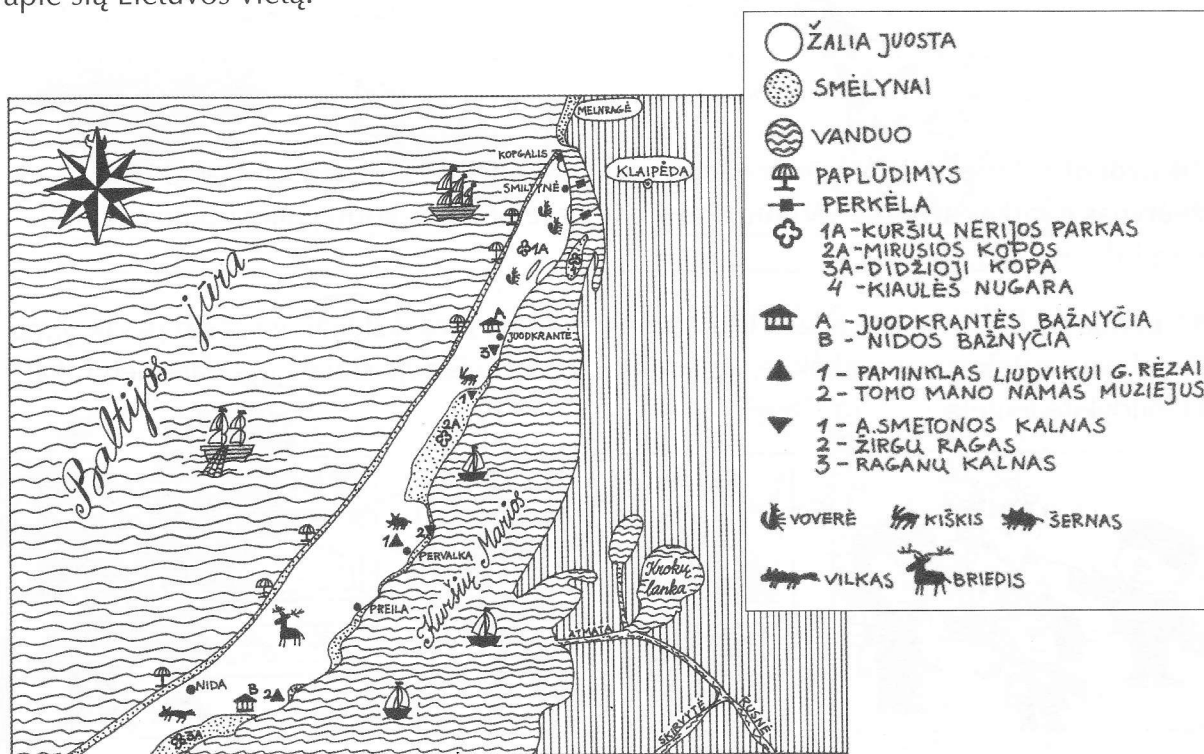
Ko klausė mamos, kai berniukai grįžo

Ką atsakė vaikai

- Kiek kainavo bilietai?
- Ar didelis žvėrynas?
- Kodėl patiko beždžionės?
- Kodėl patiko dramblys?
- Kas mieliausias liūtų šeimynoje?
- Kas nepatiko vaikams?
- Kiek kainavo bilietai į žvėrių spektaklį?
- Kas linksmiausiai vaidino?
- Kodėl berniukai truputį liūdni?

APIE LIETUVĄ

12 užduotis. Pažiūrėkite į Kuššių nerijos žemėlapij ir pasakykite, ką iš jo sužinojote apie šią Lietuvės vietą.

13 užduotis. Perskaitykite tekstą ir pažymėkite teisingus teiginius.

NIDA

Nidà – tai viena iš gražiausių, įdomiausių ir paslaptingiausių Lietuvos vietų. Ji yra ant Kuššių mărių kranto. Nuo Baltijos jūros gyvenvietę skiria aukštos kopos. Kupos – tai didelės smėlio kalvos, sunėštos vėjo. Kai kur jos yra daugiau negu 60 metrų aukščio. Prie Nidos jos yra apaugintos nedidelėmis pušimis, o tolyn į pietus eina plikos kopos. Kai kurie žmonės jas vadina „Lietuvos Sachara“. Iš tikrųjų tas didelis smėlynas primena dykumą.

Nidà – Neringos miesto centras. Neringà kaip miestas buvo įkurta 1961 metais. Ją sudaro keturios gyvenvietės, iš kurių Nidà yra didžiausia. Pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose ji buvo paminėta 1385 metais. Tada Nidà buvo labiau į pietus nuo dabartinės gyvenvietės. Čia gyveno daugiausia žvejų šeimos. Baltijos vėjai pustė Kuššių nerijos smėlį, todėl kopos „keliavo“ iš vienos vietos į kitą – vėjas jas pernešdavo. XVII amžiuje į Nidà atėjo nelaimė. Vėjas užpustė smėliu visą kaimą. Žmonės turėjo persikelti gyventi kitur. Naujas kaimas buvo pastatytas už kelių šimtų metrų. Po šimto metų nelaimė vėl pasikartojė. Žmonėms reikėjo bėgti nuo smėlio. 1732 metais Nidà buvo pastatyta ten, kur ji yra dabar. Kupos buvo gražiai apsodintos pušimis, kad sulaukytų vėjus ir neleistų užpustyti žvejų kaimelių.

1. Nidà:

- a) vienintelė įdomi Lietuvos vieta;
- b) viena iš daugelio įdomių vietų;
- c) tik viena įdomi vieta pusiasalyje;
- d) tik kažkada seniai buvo įdomi.

2. Kupos:

- a) viena dykumos dalis;
- b) labai aukšti kalnai;
- c) vėjo sunėštas smėlis;
- d) pušų miško dalis.

3. Nidà buvo perkelta į kitą vietą, nes:

- a) žmonėms patiko keliauti;
- b) norėta sodinti miškus;
- c) kaimą užnešė smėlis;
- d) būdavo labai vėjuota.

14 užduotis. Iš žodžių sudarykite sakinius.

1. Nidà, kurortas, būti, Lietuvà, gražiausias.
2. Čia, žmonės, ilsėtis, vasara, iš, Lietuvà, Vokietiją, Rūsija, ir, kitos šalys.
3. Nidà, būti, nacionalinis parkas.
4. Miškai, Nidà, auga, pušys, daugiausia.
5. Kupos, augti, daug, keisti, augalai.
6. Miškas, prie, Nidà, galėti, tu, sutikti, briedis, kiškis, ar, voverė.